

โควิด-19 และสลาวย ซิเซก: ปรัชญามีความสำคัญพอ ๆ กับ “เซเว่นฯ”

COVID-19 and Slavoj Zizek: Philosophy is as important as 7-Eleven

ชาญวุฒิ ทองแกมแก้ว^{1*}, ฮากิม สุดินปรีดา² และฐิติพงษ์ เกตุอมร²

Charnwut Thongkamkaew¹, Hakim Sudinpreeda^{2*}, and Thitipong Ketamorn²

¹ อาจารย์ประจำ ศศ.ม. (เศรษฐศาสตร์และการเงิน), สาขาการจัดการธุรกิจระหว่างประเทศ, วิทยาลัยนานาชาติดิษยศรีริน, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

¹ lecturer, M.Com. (Economics & Finance), International Business Management, Didyasarin International College, Hatyai University.

² อาจารย์ประจำ ศศ.ม., สาขาภาษาอังกฤษ, วิทยาลัยนานาชาติดิษยศรีริน, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

² lecturer, M.A., Department of English, Didyasarin International College, Hatyai University.

*Corresponding author, E-mail: chanwut_t@hu.ac.th

บทคัดย่อ

แม้ว่าท่ามกลางการกักตัวอยู่บ้านในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด 19 ผู้เขียนได้ทำตามการแนะนำทางการแพทย์ แต่กระนั้นก็ตาม ผู้เขียนเองก็ยังมีรู้สึกเบื่อหน่ายและตื่นตระหนกกับความจำเป็นที่ต้องเพิ่มสุขอนามัยของตัวเอง ซึ่งได้รับแจ้งจากเจ้าหน้าที่ของรัฐอยู่เสมอ การเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัดจากผลของความเบื่อหน่ายในครั้งนี้ ปรากฏอยู่ในรูปของพฤติกรรมกรรมการบริโภคกาแฟสดของ 7-Eleven อยู่เป็นประจำทันทีหลังจากที่ผู้เขียนได้หยิบหนังสือที่เขียนโดย Slavoj Zizek ขึ้นมาอ่านวิเคราะห์ในเชิงลึก ผู้เขียนค้นพบถึงความสำคัญของปรัชญาในการรับมือกับ COVID 19 เฉกเช่นที่เขาค้นพบความสำคัญของการเสพติดกาแฟ อย่างน้อย ๆ ก็ทำให้เห็นว่าปรัชญาสามารถรับมือกับความเบื่อหน่ายและความตื่นตระหนกได้เหมือนกับที่กาแฟทำได้ นอกเหนือจากผลการวิเคราะห์ที่กล่าวอ้างมาข้างต้นแล้ว ในบทความชิ้นนี้ ผู้เขียนยังแสดงให้เห็นว่า คุณสมบัติความเป็น *รีออสตาร์ท* ที่สร้างความรู้สึกที่ดีให้กับผู้เขียนโดยผู้ประพันธ์หนังสือดังกล่าวท่านนั้นนั้น เป็นผลมาจากปริณทณแห่งมุมมองแนวคิดและระบบปรัชญาของเขานี้ถูกสรรสร้างขึ้นไม่ว่าจะเป็น *ผู้รุกรานจากดาวอังคาร*, *ฝันกลางวัน*, *ดัชนีห้าจุดปลิดวิญญูณ*, *ความโหดเหี้ยมของ ‘บูโตกัน’* และการ *รีออสตาร์ท* รูปแบบใหม่ เป็นต้น

คำสำคัญ: สลาวย ซิเซก, โควิด-19, ปรัชญา, การเสพติดกาแฟ

Abstract

Being quarantined at home, though following the medical advice, the author felt *bored* and *panicked* with the need to increase his own hygiene, which was regularly notified by government officials. A noticeable move as a result of boredom is apparent in a form of habitual consumption of the 7-Eleven's freshly brewed coffee. After picking up and reading in-depth a book, written by Slavoj Zizek with the instant emergency, the author found that to him, the importance of philosophy in dealing with the COVID 19 is as that of his addiction to the coffee. At least, philosophy can cope with the boredom and panic better as the coffee does. In addition to the given result of analysis mentioned earlier, in this article, the researcher also showed that the author's *rock star* personality bringing good feelings to the researcher was the result of his sphere of views, ideas and philosophical systems: *the Martian invaders*, *Daydreaming*, *the Five-point index Killer*, *the brutality of 'Putogan'*, *the Revival of New Communism* and so on.

Keywords: Slavoj Zizek, COVID-19, Philosophy, Coffee Addiction

บทนำ

การดื่มกาแฟสดที่หาซื้อได้จากร้านสะดวกซื้อเซเว่นอีเลฟเว่นนั้น นับว่าเป็นกิจกรรมไลฟ์สไตล์ของคนทำงานที่จัดอยู่ในชนชั้นกลาง นอกเหนือจากเหตุผลด้านจำนวนกาแฟอื่นที่ควรได้รับและเพื่อให้ได้ผลดี (ต่อสุขภาพ) แล้ว การบริโภคกาแฟสดนั้น สำหรับผู้เขียนแล้วมันมีผลต่อ ‘ความรู้สึก’ ซึ่งในอีกแง่หนึ่ง การเลิกบริโภคกาแฟสด แม้ว่าเป็นช่วงเวลาเพียงสั้น ๆ นั้น ทำให้ผู้เขียนเกิดอาการหวาดระแวงและ “ตื่นตระหนก” ทำให้การเลิกอย่างสิ้นเชิงนั้น อาจจะทำได้ไม่ถาวรนัก

Slavoj Zizek (สลาวอย ชิเชก) เป็นนักปรัชญาสาย ‘ป๊อป’ คนหนึ่งที่ผลงานของเขาทำให้เขาได้เป็นที่รู้จักกันทั่วโลก และได้ขนานนามให้เป็น ‘เอลวิส เพรสลีย์’ แห่งยุคนี้ ท่ามกลางที่เกิดโรคระบาดเมื่อต้นปี 2563 เขาได้ออกตีพิมพ์หนังสือเล่มหนึ่งอย่างทันท่วงทีกับพอดีกับการแพร่ระบาดในครั้งนั้น แม้ว่าหนังสือเล่มนี้เป็นงานเขียนเชิงปรัชญาที่ไม่ได้มีผลกระทบโดยตรงต่อการ ‘รักษา’ หรือ ‘ป้องกัน’ ไม่ให้โรคระบาดมันลุกลามในลักษณะเดียวกันกับวิธีการทางการแพทย์ ทางทหาร และการเมือง แต่การได้อยู่บ้าน ท่ามกลาง ‘ความตื่นตระหนก’ และได้อ่าน ศึกษา หนังสือเล่มนี้นั้น ทำให้ผู้เขียนสามารถกล่าวอ้างได้ต่อไปว่า หนังสือเล่มนี้วิเคราะห์สถานการณ์ที่เกิดขึ้น พยากรณ์ไว้ล่วงหน้าถึงสถานการณ์ในอนาคต และนำเสนอความเป็นไปได้ที่จะเกิดระบอบ *คอมมิวนิสต์รูปแบบใหม่* ให้ฐานะที่เป็นหนึ่งในวิธีการแก้ปัญหา

เสพติด ‘เซเว่นฯ’

ช่วงเวลาเช้าของทุกวันทำงาน โดยเฉพาะช่วงเวลาที่ไม่นานก่อนจะเข้าเวลาทำงานจริง และหลังจาก ‘ลงเวลา’ เข้าทำงานแล้ว บรรยากาศความแออัดภายในบริเวณร้านสะดวกซื้อ ‘เซเว่น อีเลฟเว่น’ จะปรากฏความเด่นชัดขึ้นเป็นพิเศษกว่าช่วงเวลาอื่น ๆ ของวัน กลุ่มลูกค้าเหล่านี้เป็นกลุ่มลูกค้าที่มีช่วงอายุตั้งแต่ช่วงอายุของนักเรียนประถมศึกษา ไปจนถึงมัธยมศึกษา นักศึกษามหาวิทยาลัย กลุ่ม “มนุษย์ ป้า” และกลุ่มคนทำงานที่ซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่ของกลุ่มคนทำงานกลุ่มนี้ เป็นกลุ่มคนที่อยู่ในชนชั้นทางสังคมเดียวกันกับผู้เขียน กลุ่มคนซึ่งมาพร้อมทัศนคติผ่านสโลแกนของคนทำงานชนชั้นกลางว่า “เงินเดือนไม่มาก พออยู่ได้ อดอยากได้ของดี” ที่เป็นเช่นนี้ก็มิสาเหตุเนื่องจากว่า ราคาสินค้าที่เซเว่นฯ เจกเช่น ‘กาแฟสด’ (freshly brewed coffee) เมนูเอสเพรสโซร้อน ซึ่งเป็นสินค้าที่ผู้เขียนซื้อมาเป็นประจำนั้น เป็นราคาสินค้าที่กลุ่มคนกลุ่มนี้สามารถจับต้องได้ (affordable) อีกทั้งระดับคุณภาพของสินค้านั้นมีมากพอ ๆ กับคุณภาพสินค้าที่หาได้จากร้านสะดวกซื้ออื่น ๆ ในราคาที่สูงกว่าอีกด้วย นอกจากนี้แล้ว สโลแกนที่นำมากล่าวอ้างข้างต้น (ส่วนที่เป็น “อดอยากได้ของดี”) สามารถที่จะนำมาครอบงำเหนือลักษณะพฤติกรรมของกลุ่มคนกลุ่มนี้อีกด้านหนึ่งด้วยคือ “คลังโคล้ความสะดวกสบาย”

ผู้เขียนเป็นลูกค้าคนหนึ่งที่มีพฤติกรรมลักษณะนี้ และการชอบความสะดวกสบายนั้นหลายครั้งทำให้ผู้เขียนเองต้องใช้เวลามากขึ้นเพียงเพราะ ‘ลืมหกหน้ากาก’ ในแง่นี้ เราจะพบว่าพฤติกรรมการบริโภคในปัจจุบันมีความแตกต่างกันจากเมื่อก่อน กล่าวคือ หลังจากที่มีการแพร่ระบาดของโควิด-19 การบริการของเซเว่นฯ มีความไม่เหมือนเดิม และ/หรือพนักงานเซเว่นฯ มีอำนาจต่อรองกับลูกค้าเพิ่มมากขึ้น เช่น จะไม่มีการอนุญาตให้ลูกค้าที่ไม่ใส่หน้ากากเข้ามาภายในร้านค้าเป็นอันขาด พร้อม ๆ กับต้องมีการตรวจวัดอุณหภูมิและล้างมือด้วยเจลแอลกอฮอล์ในบางเวลา ทำให้บางทีวลีที่ได้ยินกันว่า “สวัสดิ์คะ เชิญคะ” เมื่อตอนที่ลูกค้าก้าวเท้าเข้าไปในร้านนั้น ดูเหมือนว่าจะมี ‘ช่องว่าง’ อะไรบางอย่างขึ้นทันที

การพิจารณาถึงพฤติกรรมประจำที่ใช้เวลาเพียงประมาณ 10-15 นาทีเพียงเพื่อขอให้มีความกระตือรือร้นในลักษณะนี้ทำให้ผู้เขียนต้องนึกถึง “คำเรียก” ของผู้เชี่ยวชาญที่ได้นิยามสภาพหรืออาการเหล่านี้เชิงวิชาการเอาไว้แล้ว เช่น การเสพติดเฟซบุ๊ก (Facebook addiction) การเสพติดโทรศัพท์มือถือ (cell phone addiction) หรือที่สมาคมจิตวิทยาอเมริกัน (American Psychiatric Association) เรียกว่า “โรคเล่นเกมสอินเทอร์เน็ท” (Internet Gaming Disorder) (Kuss, Griffiths, & Pontes, 2017) นับว่าเป็นโรคที่มีเทคโนโลยีเป็นสาเหตุและมีแนวโน้มว่าต้องไปทำการรักษา ณ คลินิกแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ

Carlton K. Erickson (ผู้วิจัยหนังสือ “The Science of Addiction: From Neurobiology to Treatment”) ได้อธิบายอาการเสพติดลักษณะนี้ของ Eric Marc ซึ่งรู้สึกว่าตัวเขาเองนั้นมี “อาการเสพติดร้านสะดวกซื้อ” (convenience store addiction syndrome/CSAS) ไว้ว่า “คำว่า ‘เสพติด’ ไม่ได้มีความหมายอะไรเลยอีกต่อไปแล้ว เพราะผู้คนนี่ก็อยากจะมีมันก็ใช้” และด้วยเหตุนี้ เราสามารถเรียกสิ่งที่ทำอยู่เป็นประจำนั้นว่า ‘พิธี’ (ritual) จะดีกว่า เช่น พิธีการกินช็อคโกแลตหลังกินข้าวเย็น เป็นต้น แต่เมื่อพิจารณาความหมายของคำว่า ‘เสพติด’ ที่ถูกนิยามโดย Erickson ว่าไม่ได้ถูกจัดอยู่ในลักษณะที่ว่า

‘ติดเฮโรอีนหรือโคเคน’ ซึ่งเป็นอาการที่ต้องได้รับการรักษาเพื่อไม่ให้มีผลกระทบต่อสมองอย่างเดียวแล้ว กล่าวคือ เป็นอาการที่รวมถึงพฤติกรรมเชิงบีบบังคับ (compulsive behaviors) อื่น ๆ ด้วย เช่น โรคนาฬิกาโทรศัพท์มือถือไม่ได้ (nomophobia) (Mack, 2016) แล้ว ทำให้เกิดความสงสัยต่อว่า พฤติกรรมที่ผู้เขียนต้องไปหาซื้อกาแฟสด หลังจากได้เข้าไปลงเวลาทำงาน ก่อนที่จะกลับไปทำงานที่บ้านพัก (work from home) ซึ่งเกิดขึ้นส่วนใหญ่ในทุกเช้าของวันทำงานนั้น สามารถที่จะถูกจัดให้อยู่ในองค์ประกอบของพฤติกรรมเชิงบีบบังคับด้วย เมื่อเป็นเช่นนี้ ผู้เขียนจึงตัดสินใจเลิกบริโภคกาแฟสด ซึ่งมีความหมายครอบคลุมถึงการเลิกเสพติดเซเว่นฯ ด้วย

ครั้งเมื่อเลิกเสพติดเซเว่นฯ ไปสักพัก ผู้เขียนเริ่มรู้สึกมีอาการ “ตื่นตระหนก” อยู่ตลอดเวลา ความกระตือรือร้นที่เคยมีอยู่ต้องลดระดับลง อาการไรรีวแรงในการทำงานโดยเฉพาะการอ่านและเขียนเริ่มปรากฏ จากที่เคยอ่านและเข้าใจได้โดยใช้เวลาไม่นาน ผู้เขียนจำต้องใช้เวลานานมากกว่าจะอ่านได้ และบางครั้งก็ไม่เข้าใจเลย อาการลักษณะนี้เริ่มปรากฏชัดขึ้นเมื่อผู้เขียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้คนแบบออนไลน์ (ผ่านแอปพลิเคชัน Zoom และ Google Meet) จากที่เคยสามารถยกตัวอย่างประกอบเพื่ออธิบายข้ออ้างหนึ่งด้วยสิ่งของหรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นรอบตัวอย่างเป็นปัจจุบัน ผู้เขียนจำต้องพูดเนื้อหาบทเรียนเดิมซ้ำ ๆ ซาก ๆ โดยที่ปริมาณอรรถรสในการอธิบายนั้นเริ่มเข้าใกล้ศูนย์เต็มที ทำให้ต้องพิจารณาต่อไปว่า หากอยู่ในสถานการณ์เช่นนี้ต่อไป คงหาได้มีอะไรดี ๆ เกิดขึ้นในเชิงวิชาการไม่ อีกทั้งความตั้งใจหลายอย่างที่อยากทำให้สำเร็จคงเกิดขึ้นได้ยาก โดยเฉพาะความตั้งใจศึกษาแนวคิดปรัชญาในการรับมือกับ ‘ความตระหนก’ ที่เกิดขึ้นในช่วงการแพร่ระบาดฯ ไม่น่าเชื่อเลยว่า การเลิกเสพติดเซเว่นฯ มันจะส่งผลกระทบต่อค่อนข้างเลวร้ายได้ขนาดนี้ ถึงแม้ว่าการอ้างเหตุผล (argument) ชุดนี้มันถูกตั้งอยู่บนพื้นฐานแห่งความรู้สึก (feeling) และเมื่อพิจารณาอย่างเผิน ๆ แล้ว มันอาจจะมีความน่าเชื่อถือ (convincing) น้อยกว่าเมื่อครั้งต้องเทียบกับวิธีการอ้างเหตุผลของกลุ่มคนที่ให้ความสำคัญกับเหตุผล (reason) แต่อย่างไรก็ตาม เราต้องไม่ลืมว่าความรู้สึกส่งผลกระทบต่ออารมณ์ และอารมณ์ส่งผลกระทบต่อความสุข และความสุขส่งผลกระทบต่อความสำเร็จ กล่าวโดยสรุป หากพิจารณาการไหลของข้อความในลักษณะนี้ของห่วงโซ่ชุดนี้ ความรู้สึกจึงมีความสำคัญต่อการเข้าถึง ‘ความจริง’ มากพอ ๆ กับเหตุผลด้วย นี่คงเป็นเพราะ “แม้ว่าทั้งอารมณ์และเหตุผลนั้นต่างก็มีบางอย่างที่ต่างกัน แต่ไม่ใช่หน้าที่ [ของทั้งคู่] ซึ่งสอดคล้องกันอย่างน้อยก็น่าจะยอมขมเขย [กล่าวคือ] ทั้งคู่ นำข้อมูลองค์ความรู้และแนวทางการประพฤติมาให้” (Solley, 2017)

ในช่วงระยะเวลาดังกล่าว ผู้เขียนเองได้ลองบริโภคกาแฟสำเร็จรูป (instant coffee) แทนกาแฟสด อยู่สักพัก แม้ว่าจะเข้ากันได้กับกรอบความคิดแห่งการบริโภค ‘ของดี’ เนื่องจากเป็นชนิดกาแฟที่ไม่มีน้ำตาลหรือครีมเทียมเหมือนกับในกาแฟประเภท ‘ทรูอินวัน’ และแน่นอนว่า ความรู้สึกของผู้เขียนนั้นไม่เหมือนเดิมตอนบริโภคกาแฟสดจนรู้สึกได้ ที่เห็นได้ชัดก็คือ จำเป็นต้องมีการเพิ่มความถี่ในการบริโภคปริมาณกาแฟเฉลี่ยต่อวันประมาณ 3 แก้ว ที่ต้องเป็นเช่นนี้ก็เพราะเพื่อเป็นการเพิ่มปริมาณกาแฟอื่นที่ควรจะได้รับ ดังที่ นักโภชนาการชาวออสเตรเลีย Melaie McGrice เคยกล่าวไว้ว่า “[แม้ว่า] กาแฟสำเร็จรูปนั้น

มีส่วนประกอบสำคัญเพื่อให้เกิดสุขภาพดี (เกือบ) ทั้งหมดทุกส่วนประกอบ... ดีเท่า ๆ กับกาแฟสด” [แต่ทั้งคู่] “อาจมีความแตกต่างกันเล็กน้อย ๆ ในเรื่อง ปริมาณของสารกำจัดอนุมูลอิสระ วิตามิน เกลือแร่ และกาแฟอื่น”...โดยที่ความแตกต่างหลักนั้นเป็น “ปริมาณโพแทสเซียม” ที่พบมากในกาแฟสด และ “ปริมาณของกาแฟอื่น” โดยที่ปริมาณกาแฟอื่นต่อแก้วที่พบได้ในกาแฟสำเร็จรูปมี 60-80 มิลลิกรัม ซึ่งน้อยกว่าที่พบได้ในกาแฟสด โดยที่ “กาแฟอื่น [ต่อกาแฟ 1 แก้ว] มีชีวิตอยู่ได้ราว ๆ 4-6 ชั่วโมง” (Marsh, 2017) แต่ที่เด่นชัดกว่าเห็นจะเป็น ความสามารถของกาแฟสดที่ให้ ‘ความรู้สึกรื่น’ ที่ดีกว่า ผ่านกลิ่นกาแฟซึ่งหอมเย้ายวนใจมากกว่า ด้วยเหตุนี้ ทำให้ไม่ช้าไม่นาน การเสพติดเซเว่นๆ ก็เกิดขึ้นอีกคราหนึ่ง

สลาวย ชีเซกและเอลวิส เพรสลีย์

ผู้เขียนทราบดีว่า การให้ข้อมูล/องค์ความรู้พื้นฐาน (Background Information) เกี่ยวกับ Slavoj Zizek (อ่านว่า สลาวย ชีเซก) (1949-ปัจจุบัน) นั้น เป็นอะไรที่ค่อนข้างทำได้ไม่ถนัดนัก เนื่องด้วยเหตุผลบางอย่างเช่น ระดับ “การเข้าถึงข้อมูล” เกี่ยวกับเขาของผู้อ่าน ผู้อ่านบางท่านอาจจะยังไม่ทราบอะไรเกี่ยวกับเขาบ้างเลย เมื่อเทียบกับผู้เขียน ในขณะที่ ผู้อ่านบางท่านอาจจะมีความรู้ที่ถึงขั้น “ตกผลึก” แล้ว ดังนั้น เมื่อจำเป็นต้องมีการ “ปูพื้นฐาน” องค์ความรู้เพื่อเป็นการทำความของนักปรัชญาท่านนี้ และเพื่อให้บทความชิ้นนี้สามารถเข้าถึงกลุ่มผู้อ่านทั้งสองได้ ผู้เขียนเลยอาศัยหลักการ “อนุมาณ” ในลักษณะที่ให้องค์ความรู้ประเภทนี้เกิดความ “สมดุล” กันมากที่สุดสำหรับผู้อ่านทั้งสองประเภทเท่าที่จะทำได้ อย่างน้อย ๆ ก็เป็นการถือเสียว่า เป็นการนำเสนอความสนใจของผู้เขียนเอง เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนระหว่างกันกับผู้อ่าน ไม่ว่าจะนำไปเพื่อการตำหนิติเตียนหรือชมเชยก็ตาม

ชื่อเสียงของเขาเป็นที่รู้จักกันดีในระดับนานาชาติ ในฐานะนักปรัชญาและนักวิพากษ์วัฒนธรรมชาวสโลวีเนีย ที่สามารถตีความ Jacques Lacan (ฌัก ลาก็อง 1901-1981) ในลักษณะที่มี “ความแปลกใหม่” และ “เฉพาะบุคคล” กันมาก ๆ กล่าวคือ เป็นการตีความในรูปแบบของเขาเองและแตกต่างไปจากเดิมที่เคยมีอยู่ งานของเขาในลักษณะที่ถูกจัดให้เป็นแบบเฮเกล (Hegelism) และแบบมาร์กซ์ (Marxism) นั้น ได้สร้างคุณูปการมากมายให้กับทฤษฎีต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นจิตวิเคราะห์เชิงทฤษฎี (theoretical psychoanalysis) ทฤษฎีการเมืองและภาพยนตร์ ตัวอย่างส่วนหนึ่งในบรรดาผลงานของเขา ก็คือการอธิบายและขยายกรอบคิดอันซับซ้อนของลาก็อง ว่าด้วยการรับรู้ แรงปรารถนา รวมทั้งความโกรธ และแนวคิดว่าด้วยความจริง จินตภาพ และสัญลักษณ์ ผ่านการยกตัวอย่างจากสิ่งที่ทำได้ในวัฒนธรรมของสังคมประจำวันในปัจจุบัน เขาได้นำเอา “ลักษณะเด่น” ของจิตวิเคราะห์เชิงทฤษฎีมาปรับปรุงใหม่ให้อยู่ในลักษณะที่ว่า ปัจเจกชนมักจะ “แยก” ประเด็นต่าง ๆ ออกจากบริบทของหลักความเชื่อเชิงการเมืองอยู่เสมอ ดังนั้น ประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้ มักจะถูกแยกออกกระหว่าง องค์ความรู้ว่าด้วย “สิ่งที่เป็นการเมือง” ที่พวกเขา (ปัจเจกชน) ได้มาอย่างมีสติและชุดความเชื่อที่ได้มาอย่างไร้สติว่าด้วยบุคคลผู้มีอำนาจหรือระบอบการปกครองของรัฐที่พวกเขาอาศัยอยู่ นอกจากนี้ เขายังได้สร้างความแตกต่างแบบ “สำเร็จรูป”

ให้เกิดขึ้นระหว่างความรู้และความเชื่อ ซึ่งสร้างความเชื่อมโยงเกี่ยวพันกับ “องค์วัตถุ” แห่งคตินิยม (Ideology) ทางการเมืองและอำนาจว่าด้วยเจ้าปกครอง รัฐบาล กษัตริย์ และบุคคลผู้มีอำนาจอื่น ๆ

คุณสมบัติอีกประการหนึ่งของอัตวิสัยท่านนี้คือ การโยงใยประเด็น/องค์ความรู้ในสาขาวิชา (Discipline) หนึ่ง เฉกเช่น ปรัชญา เข้าไปยังประเด็น/องค์ความรู้ในอีกสาขาวิชาหนึ่ง อาศัยการทำภาษา ให้มีความ “ตื้นต่ำ” พร้อมกับคตินิยมเชิงวิชาการ ทำให้การ “เทศนา” ของเขากระจัดกระจายออกไปด้วยความ เป็นสหวิทยาการ พุดกันไปอีกแง่หนึ่ง ก็คือ เป็นการนำเอา “เพียงเล็กน้อยของบางสิ่งบางอย่าง” มาวางเรียงรายกัน เพื่อสรรค์สร้างให้เกิดความยาวขึ้นมาในรูปแบบใหม่ โดยที่บางครั้งก็คาดเดาได้ เฉกเช่น ก่อนที่จะเดินทางมาถึงจุดที่คิดว่าเป็นแนวทางแก้ปัญหา นั้น เขามีการประติดประต่อกันของกรอบคิดจาก นักคิดต่าง ๆ เช่น พูโกต์ มาร์กซ และลาโก้ เป็นต้น

ด้วยผลลัพธ์ที่เกิดจากการตั้งข้อสังเกตปรากฏการณ์ต่าง ๆ รอบตัว ตัวอย่างเช่น เขาเคยเริ่มการ บรรยายโดยการอธิบายศีลธรรมแห่งความเป็นพระเอกของ Keanu Reeves (คีนู รีฟ) ในภาพยนตร์เรื่อง Speed (2006) ไล่ไปจนถึงองค์ความรู้พื้นฐานเชิงปรัชญาว่าด้วยไวอากร้า และจบด้วยความย้อนแย้งทาง ศีลธรรมตามจารีตที่บางศาสนาหรือที่มาร์กซีสกำหนด พร้อมกับมีการมี “อารมณ์ขัน” ที่เรียกเสียงหัวเราะ ได้เกือบตลอดเวลาตลอดระยะเวลาการบรรยายและงานเขียนของเขาซึ่งมักจะมาพร้อมกับ “กรอบความคิด” หรือบทเรียนบางอย่างเสมอ ตัวอย่างเช่น เขาใช้ “เรื่องตลก” เริ่มต้นการบรรยายโรลออนตอนเมื่อปี 2002 และก็ทำเช่นนี้หลายครั้งก่อนหน้านี้ หรือต่อมาหลังจากนั้น เป็นเรื่องตลกที่มาจากสมัยก่อนที่ประเทศ เยอรมนีจะเป็นประชาธิปไตย ความว่า :

มีชายชาวเยอรมันคนหนึ่งได้รับงานทำในไซบีเรีย ด้วยความที่ว่าเขาตระหนักดีถึงเงื่อนไขที่ว่า จดหมายทุกฉบับจะต้องมีการตรวจสอบโดยรัฐ (ดังนั้น เพื่อให้ข้อความในจดหมายที่กำลังจะเขียน เป็นความลับ) เขาเลยบอกเพื่อน ๆ เขาไปว่า “เรามาสร้างรหัสลับกัน ถ้าจดหมายที่พวกท่านจะ ได้รับจากฉันถูกเขียนด้วยหมึกสีน้ำเงินธรรมดา ก็แสดงว่ามันคือความจริง แต่ถ้ามันถูกเขียนด้วย หมึกสีแดงแสดงว่ามันไม่ใช่ความจริง” เดือนหนึ่งหลังจากนั้น เพื่อน ๆ เขาก็ได้รับจดหมายฉบับ แรกที่ถูกส่งมาจากไซบีเรีย ซึ่งถูกเขียนด้วยหมึกสีน้ำเงิน มีข้อความที่พอจะอ่านได้ว่า ‘ทุกสิ่งทุก อย่างในไซบีเรียแห่งนี้มันช่างวิเศษมาก มีร้านค้ามากมาย อาหารเหลือเฟือ บ้านพักก็ใหญ่โต อุดมภูมิ/อากาศก็ดี โรงหนังก็มีหนังตะวันตกฉายกัน มีสาว ๆ สวย ๆ เอ๊ะ ๆ มากมายที่กำลังรอ สละโสดอยู่ แต่สิ่งเดียวที่หาไม่ได้จากร้านค้าที่นี่ก็คือหมึกสีแดง’

สาเหตุที่เรื่องตลกเรื่องนี้เป็น “กลเม็ด” ในการเปิดวงสนทนาก็เนื่องจากเหตุผลสำคัญ ๆ 6 ประการ คือ *ประการแรก* เรื่องตลกเรื่องนี้เกิดขึ้นในพื้นที่ที่พอจะเดาได้ว่าเป็นยุโรปคอมมิวนิสต์ ตะวันออก ซึ่งก็เป็นฉากให้กับเรื่องราวต่าง ๆ มากมายที่เขาพูดถึงประจำ และก็ยังเป็น “พื้นหลัง” ให้ความเข้าใจของเขาว่าด้วยการเชื่อมโยงระหว่าง “ลัทธิเกลียดชังสังคมนิยม”/การเยาะเย้ยถากถาง (cynicism) และอำนาจแห่งรัฐอีกด้วย ซึ่งทำให้เกิดประเด็นการตั้งคำถามต่อไปจากนี้ว่า ทำไม ‘เกมส์’ ที่เรากำลังเล่นกับรัฐนั้น มักจะพ่ายแพ้อย่างรวดเร็วกว่า ‘เกมส์’ ที่รัฐกำลังเล่นกับเรา *ประการที่สอง*

เรื่องตลกเรื่องนี้เล่นด้วย ‘ธีม’ (Theme) ของเฮเกล และดำเนินเรื่องผ่านคุณสมบัติบางประการแห่ง “การสลับขั้ว” ของวิภาษวิธีแบบเฮเกล (หรือ Hegelian dialectic ซึ่งตั้งอยู่บนกรอบคิดแบบ Thesis-Antithesis-Synthesis) กล่าวคือ ประเด็นน่าสนใจสองประการ ณ จุดนี้ก็คือ คุณจะไปถึงที่ที่คุณกำลังจะไป (หมายถึง กล่าวอ้างอย่างน่าเชื่อถือ) ได้ก็ต่อเมื่อคุณเริ่มปฏิบัติการนั้นด้วยการปฏิเสธ หรือการคัดค้าน (negativity หรือ anti-thesis) และคุณนั้นจะพูดความจริงได้ก็ต่อเมื่อคุณสะท้อนถึงความจริงนั้นด้วยการนำตัวคุณเองให้เข้าไปอยู่ในนั้น *ประการที่สาม* เรื่องตลกดังกล่าวเป็นเรื่องตลกที่ฟรอยด์ (Freud) ต้องชอบ/หลงรักเป็นแน่ เนื่องจากว่าสำหรับวงการจิตวิเคราะห์แล้ว เรื่องตลกนับว่าเป็นหนึ่งในบรรดาหนทางที่คุณสามารถพูดถึงความจริงได้ โดยที่คุณได้รับการห่อหุ้มอย่างรัดปอดโดยสิ่งอื่น และคุณก็สามารถที่จะนำเสนอ ‘ประจูป’ แห่งความเพลิดเพลินในตอนท้ายได้ และลักษณะเช่นนี้มีความสอดคล้องกับทฤษฎีของลาแก็อง เพราะสำหรับลาแก็องแล้ว (ซึ่งเป็นหนึ่งในบรรดานักจิตวิเคราะห์สายฟรอยด์ที่เก่าที่สุดของยุค) การที่คุณจะ ‘เข้าถึง’ ความจริงได้นั้น คุณต้องสามารถพูดโกหกเป็นด้วย *ประการที่สี่* เรื่องตลกเรื่องนี้ มันสร้างความน่าสนใจให้กับแก่นแท้แห่งการเซนเซอร์ที่มีอยู่ภายในคตินิยมซึ่งเข้ากันได้ดีกับกรณีที่ Zizek ได้นำเอาทฤษฎีของมาร์กซมาใช้ กล่าวคือ ชายที่อยู่ในเรื่องตลกเรื่องนี้ นั้น มิได้ถูกหลอกให้หลงเชื่อจนทำให้ต้องตกเป็นเหยื่อของ *การมีจิตสำนึกที่ผิดพลาด* (false consciousness) ให้กับความเป็นสังคมนิยมอันน่าปลื้มปิติแบบปลอม ๆ ของ *สตาลิน* เลยแม้แต่น้อย ในทางกลับกัน เขารู้ดีอยู่แล้วว่า เขากำลังทำอะไร แต่เขาก็ยังทำมันอยู่วันยันค่ำ และเขาก็ยังคงสรรหาแนวทางในการต่อกรกับมัน (หมายถึง การถูกหลอกให้หลงเชื่อ) *ประการที่ห้า* เรื่องตลกเรื่องนี้นำเสนอคุณสมบัติบางอย่างว่าด้วย ‘เทคนิค’ งานเขียนของ Zizek คุณอาจจะคิดว่าคุณกำลังถูกแจ้งให้ทราบถึงข้อเท็จจริงเรื่องหนึ่ง แต่ปรากฏว่า มัน ‘เปลี่ยน’ ไปพูดถึงข้อเท็จจริงตรงกันข้ามอีกเรื่องหนึ่ง การข้ามประเด็น/เปลี่ยนแปลงอย่างกระทันหันจากกรอบคิดหนึ่งไปยังอีกกรอบคิดหนึ่งในลักษณะนี้ มักจะสร้างความยุ่งยากให้กับผู้อ่านในการค้นพบโครงสร้างการอ้างเหตุผลที่ซ่อนเร้นของเขาอยู่เป็นประจำ ดังนั้น เมื่อคุณได้ยินเรื่องราวที่ Zizek เล่า คุณจำเป็นที่จะต้องสังเกตวิธีการเล่าของเขาด้วย *ประการที่หก* คุณจำเป็นจะต้องเข้าใจ ณ ตอนนี้งานของ Zizek เกือบทั้งหมดถูกเขียนด้วยหมึกสีแดง อีกทั้ง การที่เขาได้เลือกอ่านงานบางชิ้นของ *เฮเกล* นั้น เป็นเพียงแค่ส่วนหนึ่งของระบบปรัชญาที่ย้อนแย้งอันซับซ้อนมาก ๆ ระบบนี้เท่านั้น เขาได้หยิบยกประเด็นสำคัญต่าง ๆ จาก *ลาแก็อง* และ *ประยุกต์* เอาประเด็นสำคัญเหล่านี้ให้เข้ากับทุกสิ่งอย่างที่เขาชอบตามใจเขาต้องการ และแม้ว่าเขาได้นำแนวคิดของมาร์กซมาใช้ แต่เขาก็มิได้ถูกจัดให้เป็น ‘มาร์กซิสต์’ เลยสักนิด (Parker 2004, หน้า 1-2) ด้วยความ “ป้อป” ของเขา ทำให้เขาถูกตั้งฉายาว่าเป็น “เอลวิส เพรสลีย์” แห่งวงการปรัชญาและการศึกษา เป็นนักปรัชญา ‘ร็อกสตาร์’ และแน่นอน เขาเป็นหนึ่งในบรรดานักคิดที่มีอิทธิพลสูงสุดในศตวรรษที่ 21

COVID-19: “ผู้รุกรานจากดาวอังคาร”

การเขียนถึงเหตุการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสนั้น นับว่าเป็น ‘แพชชั่นสมัยนิยมรูปแบบใหม่’ หรือเป็นดั่งที่พูด ๆ กันว่าเป็น “ชีวิตวิถีใหม่” และนักปรัชญาชาวสโลวีเนียผู้นี้ ก็ไม่ได้รู้สึกตะขิดตะขวงอะไรเลยในการที่จะทำให้ต้องนึกถึงภัยพิบัติ/โศกนาฏกรรมดังที่หนังสือ *Contagion* (2011) ได้นำเสนอไว้ หนังสือ “*Pandemic! COVID-19 Shakes the World*” (2020) เป็นหนังสือเล่มแรกของ Zizek ที่พูด COVID-19 ได้ทันช่วงที่ ทันทีที่มีการแพร่ระบาดอย่างจริงจังของไวรัสชนิดนี้ โดยที่หนังสือเล่มนี้ออกวางจำหน่ายอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2563

นอกเหนือจากการเป็นหนังสือที่เสนอสภาพเหตุการณ์ทั้งหมด ผ่านมุมมองของ ‘นักทฤษฎี’ ที่เขาได้นำพาเราท่องไปในฉากที่น่ากลัว พร้อมด้วยเสียงหัวเราะคิก ๆ และเสียงกระซิบกระซาบที่ดังขึ้นในหูของเรา หนังสือเล่มนี้มีลักษณะเป็นเหมือนการเขียนความเรียงเป็นตอน ๆ ผ่านการแบ่งเป็นบท ๆ ซึ่งเป็นบทที่มีใจความหลักอยู่ที่การพยายามเรียกหาความเป็น *คอมมิวนิสต์รูปแบบใหม่* แม้ว่าคำพูดที่ว่า “เราตอนนี้ต่างก็อยู่ในเรือลำเดียวกัน” ไม่ได้นำมาซึ่งความน่าหลงใหล/ยั่วยวน เหมือนกับอารมณ์บทที่ดังกึกก้อง/กังวาลดังที่ Martin Luther King ได้พูดไว้ แต่เมื่อข้าพเจ้าตื่นขึ้นมาเช้าวันหนึ่งด้วยอาการ “ตกใจ” ทันทีที่รู้ว่า ในพื้นที่ใกล้เคียงอำเภอใกล้เคียงนั้น มีผู้เสียชีวิตอายุเพียงแค่ 49 ปีเท่านั้น หลังจากที่เขาเพิ่งกลับมาจากการไปร่วมชุมนุมเผยแพร่ศาสนาอิสลามในมาเลเซีย นับว่าเป็นผู้เสียชีวิตรายที่ 5 ของประเทศ (สำนักข่าวอิศรา, 2020) ยิ่งเมื่อผู้เขียนการได้ยืมการบรรยาย/เล่าต่อถึงสภาพของเขา ก่อนเสียชีวิตเพียงเพื่อให้มีชีวิตขึ้นมาใหม่นั้น ยิ่งทำให้มีความเศร้าใจมากขึ้นอีกและเป็นสภาพที่สร้างความเชื่อมโยงอย่างกับงานชิ้นนี้ของ Zizek ซึ่งเขาพิจารณาจัดประเภทการแพร่ระบาดของไวรัสในครั้งนี้ว่ามีลักษณะคล้ายกับภาพสะท้อนของนิยายวิทยาศาสตร์ที่เขียนขึ้นโดย H. G. Wells เรื่อง *The War of the Worlds* โดยที่ฉบับดั้งเดิมถูกตีพิมพ์ขึ้นครั้งแรกในปี 1898 และถูกตีพิมพ์ขึ้นมาในภายหลังอีกหลายฉบับโดยหลายสำนักพิมพ์ ตัวยุคหนังสือเริ่มต้นด้วยฉากที่บรรยายถึง “ความยุ่ง” ของมนุษยชาติบนโลก เป็นเหตุให้มีกลุ่มมนุษย์ต่างดาวต้องเข้ามายึดครองโลกใบนี้ เนื่องจากว่าทรัพยากรธรรมชาติบนดาวของพวกเขาเริ่มร่อยหรอแล้ว ทันทีที่ “ผู้รุกรานจากดาวอังคาร” (The Martian Invaders) กลุ่มนี้ลงมาบนโลก พวกเขาทำลายชีวิตและทรัพย์สินอย่างไร้ความปราณี ผู้เล่าเรื่องได้บรรยายความยากลำบากของเขา เช่น ความกังวลที่มีต่อภรรยา และเหตุการณ์ปล้นสะดมบ้านเรือนคนอื่นเพื่อสรรหาอาหาร ในช่วงต้น ๆ ของเล่มที่สอง (Wells, 2011, หน้า 182) จนต่อมา พยานผู้คนเห็นว่ามีเครื่องยนต์ซึ่งบังคับได้ (คล้ายกับหุ่นยนต์) ได้เข้าไปในพื้นที่เมือง Kew มันเข้าไปจับทุกคนที่พบเห็น และโยนลงไปใน “ภาชนะชนิดหนึ่งที่ทำด้วยเหล็กขนาดใหญ่ โผล่ลุนออกมาข้างหลังมัน มีลักษณะที่คล้ายกันมาก ๆ กับตะกร้าใบที่คนงานมักจะแขวนไว้บนบ่าของพวกเขา” (หน้า 187) ซึ่งในแง่นี้ ทำให้นักบรรยายเล่าเรื่อง (ซึ่งอาจจะไม่ใช่ H.G. Wells) เข้าใจว่า ผู้บุกรุกจากดาวอังคารกลุ่มนี้ หาได้มีจุดประสงค์เพื่อ “ทำลาย” เพียงที่ถูกจับไปแล้วเพียงอย่างเดียวเท่านั้นไม่ เพราะในบ้านหลังหนึ่งในเมือง Sheen สามารถมองเห็น “แสงไฟสีเขียวซึ่งเปล่งแสงเจิดจ้ามากจนมองไม่เห็น” (หน้า 189) และได้ยินเสียงสั่นสะเทือนอย่างรุนแรง อันเป็นการกล่าวพรรณนาถึงสภาพก่อนการมาถึงของ

“กระบอกสูบตัวที่ห้า” จากดาวอังคาร (หน้า 192) ชายสองคนถูก “ฝัง...ไว้ใต้ซากปรักหักพัง!” (หน้า 192) ของบ้านเรือนเป็นระยะเวลา 2 อาทิตย์ ซึ่งสภาพของเมือง Sheen ในตอนนั้นได้ “ราบเป็นหน้ากลอง” แล้ว (หน้า 232) ต่อมา เหล่าทหารผู้บุกรุกแห่งดาวอังคาร ก็ได้ฝาก/ทอดทิ้งร่องรอยหลุมบ่อจากกระบอกสูบ และผู้บรรยายก็ได้ ‘โผล่’ ออกมาจากซากปรักหักพังของบ้านเรือน ที่ซึ่งเขาใช้เป็นสถานที่ในการสังเกตการณ์เห็นเหล่าทหารผู้บุกรุกฯ ได้อย่างใกล้ชิด หลังจากนั้น เขาก็ได้เดินทางต่อไปยัง London และพบว่า ท่ามกลาง “ความร้าง” เจียบงัน ไร้ผู้คนของเมือง London นั้น เขาค่อย ๆ ออกอาการเสียสติ อันมาจากความรู้สึกชอกช้ำที่ถูกสังหาร จนสุดท้ายเขาก็พยายามที่จะจบทุกอย่างลงโดยการวิ่งเข้าหาเครื่องยิงกระสุนซึ่งถูกปักหลักอยู่อย่างเปิดเผย แต่เขาก็เกิดความรู้สึกประหลาดใจขึ้นมา เพราะเขาพบว่า เหล่าบรรดาทหารผู้บุกรุกชาวดาวอังคารนั้นทั้งหมดถูกฆ่าตายโดยการจู่โจมของบรรดา “เชื้อโรค” ใต้ดิน ซึ่งพวกทหารเหล่านี้ต่างก็ไม่มีภูมิคุ้มกันใด ๆ และเขาจึงเอ่ยว่า “[เหล่าทหารผู้บุกรุก] ถูกสังหารหมู่ ภายหลังจากที่เครื่องมือเครื่องใช้ของมนุษย์ได้พ่ายแพ้แล้วด้วยสิ่งที่ถ่อมตนที่สุดซึ่งพระเจ้า...ได้ส่งลงมายังหน้าผืนแผ่นดินแห่งนี้” (หน้า 273) ผู้เล่าเรื่องได้ดำเนินการบรรยายต่อไปว่า หลังจากที่เขาประสบกับอาการล้มป่วยทางประสาทอยู่เป็นเวลาหลายวัน เขาก็ได้รับการปฐมพยาบาลโดยครอบครัวผู้ใจดีครอบครัวหนึ่ง และต่อมา เขาก็เดินทางกลับได้โดยรถไฟ เมื่อเขากลับไปที่บ้านของเขา เขาพบว่าภรรยาสุดที่รักของเขานั้นยังมีชีวิตอยู่รอดได้อย่างปาฏิหาริย์ ในบทสุดท้าย ผู้เล่าเรื่องได้สะท้อนให้เห็นถึงสาระสำคัญของการถูกรุกรานโดยมนุษย์ต่างดาว และ “ความรู้สึกแห่งการสงสัยและความไม่ปลอดภัยอันถาวรสืบไป” ที่มันทิ้งไว้ในจิตใจของเขา (หน้า 291)

ในทรรศนะของ Zizek แล้ว อุปมาความเป็น ‘ผู้บุกรุกชาวดาวอังคาร’ อุปมาได้กับมนุษยชาติอย่างเรา ๆ ซึ่งในที่สุดแล้ว เครื่องมือเครื่องใช้ที่ผลิตขึ้นโดย ‘สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม’ ที่เจริญที่สุดกลุ่มนี้ที่ออกแบบมาเพื่อป้องกันพวกเขาจำต้องพ่ายแพ้ลง เราตอนนี้ถูกขู่เข็ญ ‘โดยสิ่ง (มีชีวิต) ที่นอนบ่มถ่อมตัวที่สุดที่พระเจ้าส่งมายังโลกใบนี้’ (หมายถึงตัวไวรัสโคโรนา สิ่งมีชีวิตที่ต่ำต้อย ซึ่งสามารถ “แพร่พันธุ์ซ้ำ” และ “แพร่เชื้อ” ได้ทุกเมื่อ) (Žižek 2020, หน้า 13)

ทีมแพทย์พร้อมกับองค์ความรู้ รวมทั้งเทคนิคของผู้เชี่ยวชาญทั่วประเทศ (หรือโลก) อีกทั้งเทคโนโลยีทางการแพทย์อันทันสมัยที่มีอยู่ในตอนกลางปี 2563 ไม่สามารถ ‘ยื้อชีวิต’ นักเผยแผ่ศาสนาในวัยกลางคนชาวอำเภอสุโขทัย-ลกคนนั้นให้รอดชีวิตได้ สิ่งมีชีวิตเจ้าตัวน้อยตัวนี้เป็นผู้ชนะ และยังคงรั้งอันดับต่อไปในหลาย ๆ ประเทศ เช่น อิตาลี บราซิล และอเมริกา เหยื่อของมันนั้นประกอบด้วยคนผิวขาว ผิวดำ และผิวคนเอเชีย ไม่ว่าจะเป็ชาติพันธุ์ไหนต่างก็มีโอกาสเป็นเหยื่อของไวรัสตัวนี้ได้เสมอ ปรากฎการณ์เช่นนี้ ทำให้ต้องนึกถึงการตั้งคำถามในเชิงเสียดสีแบบคำปราศรัยของ Martin Luther King ว่า “จริง ๆ แล้วเรายูบ่นเรือลำเดียวกันใช่หรือไม่?” ถ้าในแง่ของ ‘ความเสีย’ เราอาจจะตอบได้ว่า ‘ใช่’ แต่คำตอบมันอาจจะเป็ ‘ไม่ใช่’ ก็ได้ เมื่อพิจารณาจากรายงานสถิติผู้ตายหรือผู้ติดเชื้อในแต่ละประเทศ

การตายของ George Floyd ทำให้ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันต้องเป็นเพียงแค่ ‘ฝืนกลางวัน’

ความกังวลของตัว Žizek ในประเด็นผู้ที่ถูกสังหาร มีความเด่นชัดขึ้นเมื่อเขาบรรยาย/อธิบายถึงสภาพของผู้ลี้ภัยที่ถูกจับได้ท่ามกลาง ‘การกระตุกเด่นอย่างเหี้ยมโหดระหว่างเออร์โดกันและปูดิน’ (หรือที่เขาใช้คำว่า “Putogan”) (Žizek 2020, หน้า 23 และ 32) เขาเชิญชวนให้ผู้อ่านพิจารณาถึงผลกระทบที่จะเป็นไปได้ในยุโรปจากการแพร่ระบาดในครั้งนี้ และการสรรหาผลประโยชน์จากผู้ลี้ภัยที่เออร์โดกันและปูดินกำลังทำอยู่นั้นเป็นการพยายามห้ามปรามไม่ให้ยุโรปสามัคคีกัน Žizek แนะนำว่า ‘สำคัญสำหรับทุกคนในการที่จะต้องให้ความสำคัญกับความอดทนและความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันต่อกลุ่มคนผู้ซึ่งกำลังเข้ามา [วิธีการ] นี้ดูเหมือนว่ามีประสิทธิภาพเยอะกว่าการเรียกร้องให้มีมนุษยธรรมเชิงนามธรรมมาก ๆ’ (Žizek 2020, หน้า 35) ท่ามกลางที่เขามีวิธีการแก้ปัญหาทางเลือกในหัวอยู่แล้ว เขาได้ส่งผ่านวิธีการเหล่านี้โดยการอธิบายให้เห็นว่า สภาพสังคมที่เขาหวังไว้นั้นจะต้องเกิดขึ้น เนื่องด้วยผลลัพธ์ของการแพร่ระบาดในครั้งนี้ แทนที่จะมีการเรียกร้องให้หยุดการแพร่ระบาดของไวรัสแห่งอุดมการณ์ เช่น ‘ชาวปลอมทฤษฎีสมคบคิดอันน่าหวาดระแวง และการปะทุของลัทธิเหยียดผิวดำ’ เขากลับ ‘เรียกร้อง’ ให้มีการแพร่ระบาดของไวรัสที่มีประโยชน์กว่า เป็นไวรัสแห่งการคิดถึงสังคมทางเลือก สังคมที่อยู่เหนืออาณาเขต/พรหมแดนแห่งความเป็น ‘รัฐ-ชาติ’ สังคมที่ทำให้รูปแบบของการเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันและความร่วมมือกันของโลกใบนี้มีลักษณะที่ ‘มีอยู่จริง’ ภายในตัวมันเอง เขาทำนายว่า COVID-19 อาจจะนำมาซึ่งโอกาสในการ ‘ประดิษฐ์ระบอบคอมมิวนิสต์ขึ้นมาอีกครั้งภายใต้การให้ความไว้วางใจในผู้คนและในวิทยาศาสตร์’ (Žizek 2020, หน้า 37) สำหรับ Žizek แล้ว สภาพ ‘ความสงบใจ’ ที่ถูกสร้างขึ้นโดยไวรัสตัวนี้นั้นมันอยู่ในช่วงเวลาตายของมันแล้ว หมายความว่า เราถูกนำเสนอโอกาสให้ต้องนึกถึง/คิดสะท้อนถึง ‘ความ(ไม่)สมเหตุสมผล’ ของสภาพจิตใจของเราในปัจจุบัน (Žizek 2020, หน้า 57) คนที่เป็นคอมมิวนิสต์ในทรรศนะของ Žizek ทุกวันนี้ ก็คือ กลุ่มคนที่ซึ่งได้ทำการ ‘ครุ่นคิด’ ถึงสภาพที่คุณค่าแห่ง ‘ความใจกว้าง/โอบอ้อมอารี’ ถูกเล่นงาน และกลุ่มคนที่ซึ่งตระหนักดีแล้วว่า ความอิสระเสรีที่แท้จริงจะได้มาก็ต้องผ่านการเปลี่ยนแปลงขั้นรุนแรงอันเนื่องมาจากวิกฤติแห่งโลกทุนนิยมเท่านั้น (Žizek 2020, หน้า 46)

การเปลี่ยนแปลงในครั้งนี้ต้องอาศัยการยกระดับศูนย์รวมจุดสนใจ จากความรับผิดชอบส่วนตัวให้เป็นการต่อสู้ร่วมกันระดับโลกเพื่อให้ได้มาซึ่งความยุติธรรมของระบบเศรษฐกิจและสังคม ‘โรคคอมมิวนิสต์คือยาต้านพิษโรคทุนนิยม...รัฐจะต้องแสดงบทบาทที่มีประสิทธิภาพกว่านี้... ในการป้องกันมนุษยชาติจากการทำลายตัวเองนั้น สามารถทำได้ผ่านความพยายามของเรา ซึ่งกำลังสร้างลักษณะความเป็นมนุษย์รูปแบบใหม่ มันต้องผ่านการคุกคามจากสิ่งมีชีวิตที่ตายได้เดี๋ยวนี้เท่านั้นที่จะทำให้เราแลเห็นความเป็นเอกภาพของมนุษยชาติได้’ (Žizek 2020, หน้า 104–105) หนึ่งในบรรดา ‘ธิม’ ของหนังสือเล่มนี้ก็คือ ให้มีการพิจารณาความจริงจังของเหตุการณ์และความเป็นไปได้ของผลลัพธ์ที่ตามมา หนทางที่เป็นไปได้หนทางเดียวที่จะรับมือกับความท้าทายนี้ได้คือ การยอมรับว่า ผู้นำโลกควรที่จะสามัคคี/ปรองดองกัน และพัฒนาระบบการดูแลสุขภาพระดับโลกขึ้น โดยที่มีองค์การอนามัยโลกเป็นประธาน

แต่อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์จลาจลที่เกิดขึ้นตั้งแต่ช่วงปลายเดือนพฤษภาคม 2020 ซึ่งเดือดร้อนถึงขั้นรุนแรงภายหลังที่ George Floyd ถูกตำรวจที่ชื่อ Derek Chauvin ในเมือง Minneapolis โดยการใช้หัวเข่าตัวเองกดทับไปที่บริเวณลำคอ จนมีเสียงร้องขอชีวิตว่า “ฉันหายใจไม่ออก” ตลอดระยะเวลา 9 นาที ซึ่งอยู่ในระยะเวลาเดียวกันกับการแพร่ระบาดของขึ้นของนั้น ทำให้ดูเหมือนว่าไวรัสตัวนี้ได้หายไปแล้ว ชาวอเมริกันบางกลุ่มออกมาประท้วงเพื่อเรียกร้องต่อสู้กับการเหยียดผิวที่มีมาตั้งแต่ประวัติศาสตร์และเป็นระบบผ่านข้อความ “Black Lives Matter” ในขณะที่บางคนนั้น เข้าไปในอาคารในร่มเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมการรณรงค์เทิดทูน/ยกย่องอเมริกาภายใต้การนำของทรัมป์อย่างไม่เกรงกลัว (ต่อการแพร่ระบาด) และที่แปลกกว่านั้น ชาวอเมริกันแบบ ‘องค์กรวม’ นั้น “อยู่เหนือ” การแพร่ระบาด กล่าวคือ พวกเขาค่อย ๆ ระวังกิจกรรมการประท้วงเป็นระยะ ๆ เพื่อที่จะได้เข้าไปในสถานที่ท่องเที่ยวสาธารณะ เช่น ชายหาด ร้านอาหาร และห้างสรรพสินค้า เป็นเรื่องน่าเศร้าที่ การไว้อาลัยให้กับการตายของมุสลิมในเมืองนิวยอร์กนั้น จะต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ‘รักษาระยะห่าง’ ไว้อย่างเคร่งครัด (Kestler-D'Amours, 2020) และที่เศร้ากว่านั้น หากประยุกต์เอากรอบคิดของ Žižek ข้างต้นเข้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในอเมริกาแล้ว ชาวอเมริกันนั้นล้มเหลวในการเป็น ‘สัญลักษณ์’ แห่งการเพิกเฉยต่อรัฐบาลและสังคม และเป็น ‘ตัวเร่ง’ การขับเคลื่อนฟันเฟืองแห่งการเปลี่ยนแปลงที่รุนแรงในครั้งนี้ ในแง่นี้ ความหวังของ Žižek ในการรวมมนุษยชาติให้เป็นหนึ่งนั้นเป็นเพียงแค ‘ฝันกลางวัน’ เท่านั้น

“ดัชนีห้าจุดปลิดวิญญาณ”: ผู้สังหารโลกทุนนิยม และ ‘ความป่าเถื่อน’ ทำให้ทรัมป์ ‘เรือโครงสร้าง’ คอมมิวนิสต์ให้คืนชีพขึ้นมาอีกครั้ง

เขาเน้นย้ำว่า มีปัจจัยหลักอยู่ 3 ประการ คือ ปัญหาเรื่องผู้ลี้ภัยในตะวันออกกลางที่ยังคงคาราคาซังอยู่ (Žižek 2020, หน้า 34) ความโหดเหี้ยมของ “Putogon” (หมายถึง ประธานาธิบดีเออร์ดูกันและปูติน) และการเกิดขึ้นของการแพร่ระบาดในยุโรป ซึ่งวิกฤติในครั้งนี้ทำให้ยุโรปจะต้องตกอยู่ใกล้กับ ‘พายุลูกเต็มตัว’ (Žižek 2020, หน้า 29) ในขณะเดียวกัน เขาก็ได้เสนอแนะว่า ในช่วงเวลา “หน้าเสียวหน้าขวาน” เช่นที่ผ่านมานั้น เนื่องจากการสีกกร่อนของสิ่งแวดล้อมและการลดลงของจำนวนทรัพยากร เป็นไปได้ว่าจะเกิด ‘ความรุนแรงอย่างป่าเถื่อน’ ในบางพื้นที่ของโลกใบนี้

ในฉากสุดท้ายของภาพยนตร์ของ Quentin Tarantino เรื่อง *Kill Bill* (“นางฟ้าซามูไร”) ภาค 2 (2004) Beatrix หรือ Mommy ได้เฉือน Bill (หรือ Snake Charmer) ด้วยวิชา “ดัชนีห้าจุดปลิดวิญญาณ” ซึ่งเป็นท่าไม้ตายที่อันตรายที่สุดของศิลปะการต่อสู้ที่ Beatrix ได้ร่ำเรียนมาจากปรมาจารย์ Pei Mei เป็นฉากที่หลังจากที่เป่าโจมตี (Bill) โดนวิชานี้เข้าแล้ว เขาได้ลุกจากที่นั่งและเดินห่างออกไปได้ไม่กี่กอนัก หัวใจของเขาก็ระเบิดขึ้นภายในร่างกาย และร่างเขาก็ร่วงหล่นลงมากองกับพื้น (Žižek 2020, หน้า 39-40) ในทฤษฎีของ Žižek แล้ว COVID-19 ก็คือ “ดัชนีห้าจุดปลิดวิญญาณ” สำหรับโลกทุนนิยม มันเป็นสัญญาณที่ว่า โลกใบนี้ไม่สามารถดำเนินต่อไปอย่างที่เคยเป็นได้ และจำเป็นที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงที่รุนแรง ท่ามกลางสถานการณ์ที่เรากำลังปูทางให้เกิด ‘การทำลายตัวเอง’ อย่างสมบูรณ์

นอกจากนี้เนื่องด้วย ‘ความป่าเถื่อน’ ซึ่งหมายถึง พื้นที่หรือนาบริเวณที่ “กฎของผู้ที่มีชีวิตรอดได้” จะต้องมืบทบาท เนื่องจากจำนวนของทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ผู้สูงอายุและผู้อ่อนแอ จะต้องเป็นกลุ่มคนกลุ่มแรกที่จะต้องสละปล่อยไป และไม่ใช่เพราะสาเหตุจากการอาฆาตพยาบาท แต่เนื่องจากการขาดแคลน ‘แนวทางตัวเลือก’ ตัวอย่างของ ‘ความป่าเถื่อน’ ดังที่สามารถเห็นได้จากการจัดลำดับความสำคัญครั้งใหม่ของอิตาลี ที่ทีมแพทย์จะต้องให้ความสำคัญกับบรรดาคนหนุ่มสาวก่อนคนชรา (Orecchio-Egresitz, 2020)

เนื่องด้วยเกือบจะทุก ๆ วิกฤติการณ์มันจะสร้างโอกาสบางอย่าง ซึ่งวิกฤติในครั้งนี้ สำหรับ Zizek แล้ว มันมีโอกาที่จะเกิดการปกครองระบอบคอมมิวนิสต์ (แม้ว่าไม่ใช่คอมมิวนิสต์ที่เกิดขึ้นใน ศตวรรษที่ 20 ก็ตาม แต่ก็ยังเป็นประเภทหนึ่งในนั้น) ภายใต้ความร่วมมือกันของมนุษยชาติ ดังที่เขา กล่าวว่า “มันควรที่จะมีคอมมิวนิสต์สามัญในฐานะที่เป็นยาถอนพิษโรคทุนนิยมสามัญ” (Zizek 2020, หน้า 103) ดังนั้นทางออกที่ Zizek นำเสนอก็คือ การปกครองระบอบคอมมิวนิสต์รูปแบบใหม่ ดังความว่า “แนวทางกว้าง ๆ แห่งคอมมิวนิสต์ ที่ฉันทกำลังเคลื่อนไหวอยู่ เป็นหนทางเดียวสำหรับเราที่จะพรากจากจุดยืนดั้งเดิม เช่นนั้นได้(ความป่าเถื่อน)” (Zizek 2020, หน้า 69) โดยเฉพาะในโลกที่พัฒนาแล้ว ระบอบการปกครองแบบคอมมิวนิสต์ภายใต้ใบหน้าแห่งมนุษยชาติจะได้รับการยกย่องอย่างสูงส่ง

คอมมิวนิสต์รูปแบบนี้มีความแตกต่างไปจากคอมมิวนิสต์แบบทั่ว ๆ ไป (หรือแบบดั้งเดิม) ซึ่งเป็นระบอบที่ไม่มีใครพึงใครเลย เนื่องจากว่าความต้องการอำนาจนั้น ในทุกวันนี้มันปรากฏเป็นปกติวิสัยมากขึ้น ในลักษณะที่ว่า จะต้องเป็นระบอบเผด็จการเท่านั้นที่มาตราการที่รวดเร็วเฉียบพลันนั้นสามารถเกิดขึ้นได้

ในทางกลับกัน การคิดให้ออกนอกกรอบความคิดตลาดแห่งกลไกทางกำไร และให้กลับมาพิจารณาชุมชนที่พึ่งพาตนเอง เพื่อการจัดสรรปันส่วนทางทรัพยากร การกระทำของทรัมป์ตามที่มีการพาดหัวข่าวว่า ‘ทรัมป์ประกาศข้อเสนอที่จะยึดธุรกิจของภาคเอกชน’ นั้น เป็นเพียงแค่จุดเริ่มต้นของระบอบนี้เท่านั้น กล่าวคือ มาตราการการวัดในรูปแบบเช่นนี้เป็นการต้องการอีกมากมาย เช่นเดียวกันกับ ชุมชนจัดการตนเองระดับท้องถิ่นอีกหลายแห่ง ถ้าระบบสุขภาพที่ควบคุมโดยรัฐจำต้องล้มเหลวลง ภายใต้ภาวะตึงเครียดที่มากเกินไป (Zizek 2020, หน้า 92) กล่าวได้ว่า ‘ทุนนิยม’ ซึ่งเป็นระบอบที่ผู้ผลิตสังสรรค์ทรัพยากรแลกเปลี่ยน หน้ากากอนามัยหรือเจลล้างมือ (โดยเฉพาะในประเทศไทย) และสุดท้ายหลังจากนั้นก็ทำการต่อราคาการขาย ภายใต้กลยุทธ์การตลาดที่แนบเนียน ในแง่นี้ กลไกการตลาดเป็นตัว ‘แบ่งแยก’ กลุ่มคนระหว่าง ‘กลุ่มคนที่หาซื้อได้’ และ ‘ไม่ได้’ ออกจากกัน ในขณะที่คอมมิวนิสต์นั้น เป็นระบอบที่ ‘รัฐ’ ยึดเอาทรัพยากรและสถาบันต่าง ๆ ทั้งหมดมาครอบครองและบริหารจัดการเอง ท่ามกลางที่สถาบัน/กลุ่มสังคมที่บริหารจัดการตนเองก็มีส่วนร่วมด้วยเพื่อความร่วมมือที่เป็นประสิทธิภาพกว่า “ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันเต็มพิภพแบบไม่มีเงื่อนไข และการร่วมมือร่วมกันทั้งโลก เป็นความจำเป็น เป็นรูปแบบใหม่ที่ครั้งหนึ่งเคยถูกเรียกว่าเป็นคอมมิวนิสต์” (Zizek 2020, หน้า 56) แนวคิดที่ว่าด้วยคอมมิวนิสต์รูปแบบใหม่นี้ นั้นมัน ‘รื้อโครงสร้าง’ อำนาจทางการเมืองต่างชั้นระหว่างทุนนิยมและสังคมนิยม (Zizek เองไม่ได้กล่าวไว้และอาจจะไม่ชอบด้วย) ซึ่งเป็นประเด็น/เงื่อนไขหลักทางการเมืองของศตวรรษที่ผ่านมา ‘การรื้อ

โครงสร้างนิยม’ ตัวมันเองไม่ได้มีลักษณะอยู่ในด้านลบ (นอกจากการเข้าใจผิด/ตีความผิด ซึ่งได้กลายมาเป็นจารีตประเพณีไปแล้ว) กรอบคิดชนิดนี้ไม่ได้แสดงนัยยะแห่ง “การปลดปล่อย” “การทำลาย” หรือ “การหยุดสร้าง” ดังที่ ฌาค เดอริดา (1993 หน้า 147) ได้อธิบายว่า คำว่า ‘de’ ใน ‘deconstruction’ นั้นไม่ได้แสดงสัญลักษณ์แห่งการรื้อ/โค่นทำลายสิ่งที่สร้างมันเองขึ้นมา แต่เป็นสิ่งที่ยังคงต้องถูกคิดพิจารณาให้เหนือกว่าแผนผังของนักโครงสร้างนิยมหรือนักรื้อโครงสร้างนิยม กล่าวโดยสรุป ‘การรื้อโครงสร้าง’ ดำรงอยู่ด้วยกับ “การแสดงออกกับปฏิกิริยาทวิคูณ” แห่งการกลับกันและภาวะการเปลี่ยนความรู้สึก/อารมณ์ที่มีต่อสิ่งหนึ่งไปสู่อีกสิ่งหนึ่ง ซึ่งเป็นข้อเขียนล้อเลียนปรัชญาของเฮเกลอย่างแนบเนียนและระมัดระวัง

งานเขียนชิ้นนี้ของ Zizek ก็ดำเนินการผ่านปฏิบัติการแห่ง “การแสดงออกกับปฏิกิริยาทวิคูณ” ในลักษณะนี้ เขาเริ่มโดยการ ‘พลิก/สลับ’ ต้นฉบับงานเขียนว่าด้วยความเป็นสองด้านระหว่างทุนนิยมและสังคมนิยม โดยการเอาชื่อเรียกเหล่านี้มาวางแนบกันกับคำศัพท์ ‘อย่างผิด ๆ’ นี้เป็น ‘การปฏิวัติ’ แห่งการแสดงออกกับปฏิกิริยา และมันก็สร้างปฏิภณารุนแรงขึ้นจากทั่วทุกมิติ เขาเขียนว่า “เมื่อฉันแนะนำว่า การแพร่ระบาดของโคโรนาไวรัส อาจจะทำให้มิติชีวิตรูปแบบใหม่ให้กับความเป็นคอมมิวนิสต์ การกล่าวอ้างของฉันดังที่ได้คาดการณ์ไว้แล้ว ก็ถูกหัวเราะเยาะ” โดย “Alain Badiou” ไล่ไปจนถึง “Byung-Chul Han และอีกมากมาย แม้ว่าจะอยู่ฝ่ายซ้ายหรือฝ่ายขวา” (หน้า 65 และ 97) หรือแม้กระทั่งกับ Giorgio Agamben นักปรัชญาชาวอิตาลีเลียน ที่มีอิทธิพลมากพอ ๆ กันกับ Zizek ในระหว่างการแพร่ระบาดของโควิด 19 เหตุเพราะทั้งคู่ต่างก็เป็นนักปรัชญาในจำนวนเพียงไม่กี่คนที่พูดถึงวิกฤติการณ์ครั้งนี้ Agamben วิพากษ์วิจารณ์สถานการณ์ตอนนั้นด้วยความระแวงและด้วยความโกรธรัฐบาล จนทำให้การแบ่งขั้วทางการเมืองก็มีบทบาทเพิ่มขึ้น และมองวิกฤติการณ์ครั้งนี้ว่าไม่ได้เป็น “สิ่งที่สามารถทำให้ผู้คนรวมกันได้ แต่จะทำให้พวกเขาตบอดและแยกพวกเขาออกจากกัน” (Hull, 2020) ในขณะที่ Zizek เชื่อว่าทั้งหมดนี้เป็นเพียงแค่เครื่องมือในการเกิดการรวมตัวกันของอำนาจต่างขั้ว และเป็นความหวังให้เกิดการเกิดคอมมิวนิสต์ (รูปแบบใหม่) แต่อย่างไรก็ตาม กรอบแนวคิดของ Giorgio Agamben ที่ว่า ดูเหมือนว่ารัฐบาลนั้นกำลัง ‘พูดเกินจริง’ เกี่ยวกับการคุกคามของไวรัสตัวนี้ เพื่อที่ว่าพวกเขาจะได้ทำให้ สภาพจริง ๆ ของข้อยกเว้นบางอย่าง ให้เป็นที่เห็นชอบตามกฎหมายได้ เช่น “จำกัดสิทธิเสรีภาพของเราอย่างจริงจัง” (Zizek 2020, หน้า 74) นั้นได้รับการสนับสนุนจาก Zizek และกล่าวเพิ่มเติมต่อไปว่า วันนี้เป็นไปได้ว่าเราต้องการคนแบบ Julian Assange หรือ Edward Snowden ในการทำหน้าที่เป็นผู้ปลุกกระดมเพื่อผลประโยชน์สาธารณะ (Zizek 2020, หน้า 75) เพื่อที่จะได้ทราบว่าจะเกิดอะไรขึ้นจริง ๆ กันแน่ในประเทศจีนในช่วงที่มีการแพร่ระบาด ดังนั้น เขาจึงรณรงค์กรอบคิดที่ว่า ถ้ามีการอนุญาตให้มีสิทธิเสรีภาพในการพูดในประเทศจีน การแพร่ระบาดของไวรัสคงจะไม่เกิดขึ้น และเขาก็พูดออกมาอย่างถูกต้องเลยว่า ถ้ารัฐบาลจีนเชื่อ/ไว้วางใจประชากรของพวกเขาเอง สถานการณ์อาจจะแตกต่างจากที่เป็นอยู่ แต่อย่างไรก็ตามเขาเองยังสนับสนุนรูปแบบการตรวจตราโดยรัฐบาลจีน โดยมีข้อแม้ว่าต้องรับประกันสิทธิเสรีภาพในการพูดและแสดงความคิดเห็นแย้ง ดังนั้น เขาให้การสนับสนุนกรอบคิดที่ว่า รัฐบาลควรใช้อำนาจในการตรวจตรา

แต่ต้องไม่ใช่อำนาจในทางที่ผิด ๆ (ตามทฤษฎีของ Kant ว่าด้วย “จงเชื่อฟัง (กฎหมายแห่งรัฐ) แต่จงคิดด้วย จงรักษาอิสรภาพในการคิด!”) (Zizek 2020, หน้า 102)

จริงอยู่ที่มันเป็นความจำเป็นและหลีกเลี่ยงไม่ได้ (ที่จะต้องถูกหัวเราะเยาะ) หากการเคลื่อนไหวครั้งแรกครั้งนี้ หมายถึง การ ‘พลิก/สลับ’ ต้นฉบับงานเขียนว่าด้วยการเรียงลำดับสิ่งของในครั้งนี้ซึ่งเป็นที่ยอมรับนั้น ไม่สามารถช่วยอะไรได้ นอกจากว่ามันผิดหลักการ หลงทาง หรือเลินเล่อ อีกทั้งการรื้อโครงสร้างนั้น ไม่ได้และไม่สามารถที่จะถูกเติมเต็มได้ด้วยการกลับกันแบบธรรมดา ๆ หรือด้วยการปฏิบัติเชิงแนวคิดเท่านั้น เพราะมันมักจะต้องประกอบด้วย “การปฏิเสธข้ออนุการปฏิเสธ” ในปรัชญาของเฮเกล ด้วยการรื้อโครงสร้าง มันปรากฏออกมาซึ่งแนวคิดชุดใหม่ ซึ่งเป็นแนวคิดที่เบิกทางให้เห็นโอกาสครั้งใหม่ ซึ่งก่อนหน้านี้มันอาจจะยังไม่มีใครได้ยื่นมาก่อน โดยการจำแนกความจำเป็นในการต้องมีระบอบคอมมิวนิสต์รูปแบบใหม่ Zizek ก็สร้าง ‘ชื่อเรียกอันเก่า’ ให้เป็นประเด็นขึ้นมาอีกครั้ง แต่ทำด้วยในลักษณะที่แตกต่างกับ ‘อันเก่า’ อย่างมีนัยยะสำคัญ และไม่ได้เป็นเชลยผู้ถูกครอบงำโดยคำบัญชาในทางภาษาศาสตร์และทางแนวคิดอีกต่อไปแล้ว มันคือ “รูปแบบใหม่ของสิ่งที่ครั้งหนึ่งเคยถูกเรียกว่าคอมมิวนิสต์” (หน้า 56) สิ่งนี้ไม่ควรทำให้ใครต้องประหลาดใจ เพราะแน่นอนเลยว่า นี่คือนสิ่งที่ Zizek ให้ความพยายามที่จะบรรลุผลสำเร็จให้ได้อย่างจริง ดังที่ได้ในงานเขียนทุกชิ้นงานที่ผ่านมา ๆ มาที่มีชื่อเขาประทับตราอยู่ในฐานะผู้แต่ง แต่เขาทำให้เกิดภาวะฉุกเฉินครั้งใหม่ แนวทางตัวเลือกที่มี ‘แรงดึง’ และมีโอกาสที่ดีมาก ๆ ในการเป็น ‘ความแตกต่าง’ ที่สามารถสร้าง ‘ความแตกต่าง’ ชนิดหนึ่งขึ้นนั้น มันก็คือวิกฤติจาก COVID-19 ครั้งนี้ Zizek สรุปได้ไว้ว่า “ครั้งนี้เราไม่ได้พูดถึงระบอบคอมมิวนิสต์แบบเก่าแน่นอน [มันเป็น] เพียงแค่ประเภทองค์กรระดับโลกประเภทหนึ่งที่สามารถควบคุมและจัดการกับเศรษฐกิจ พร้อม ๆ กับจำกัดอำนาจอธิปไตยของรัฐ-ชาติเมื่อเป็นที่ต้องการ” (หน้า 44-45) โดยที่สิ่งที่ “ประเภทองค์กรระดับโลกประเภทหนึ่ง” นำอะไรมาให้ หรือเกี่ยวข้องกับอะไรบ้าง หรือมีหน้าตาลักษณะอย่างไรมัน ยังไม่ได้ถูกพัฒนาขึ้นอย่างสมบูรณ์ ดังนั้น สิ่งที่เราได้รับมันก็คือแนวคิดอันว่างเปล่ามากกว่า ซึ่งเป็นแนวคิดที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาและกำหนดขอบเขตต่อไป อย่างไรก็ตาม ดูเหมือนว่าสิ่งที่ดีที่สุดในที่เราค้นพบได้จากงานเขียนชิ้นนี้ ก็คือ กรอบคิดคลุมเครือชุดใหม่แห่งความเป็นคอมมิวนิสต์ หรือเป็นสิ่งที่เขาเรียกว่า “ดัชนีห้าจุดพลิตวิญญาณ” หรือ “ความป่าเถื่อนแบบใหม่” หรือ “ความป่าเถื่อนที่มีใบหน้าเป็นมนุษย์” (หน้า 83) “ความป่าเถื่อนหรือระบอบคอมมิวนิสต์ที่ถูกสร้างขึ้นใหม่ประเภทหนึ่ง” ? (หน้า 70) ยังคงสรุปไม่ได้ การทิ้งท้ายด้วยคำถาม/ข้อสงสัยอันคลุมเครือเช่นนี้ สอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า ความจริงของปรากฏการณ์ใด ๆ ไม่ได้สถิตอยู่ ณ ข้างใดข้างหนึ่ง หรือไม่กระทั่งในกรอบคิดที่สาม และเป็นการ ‘มาถูกทางแล้ว’ แห่งหลักวิชาปรัชญา ดังที่ Zizek (2006) เคยกล่าวไว้ว่า “มันไม่ได้มีเพียงแค่วิธีการแก้ปัญหาที่มันถูกหรือผิดเท่านั้น เพราะมันยังมีการตั้งคำถามที่ผิดด้วย หน้าที่ของปรัชญาไม่ได้เป็นการนำเสนอคำตอบหรือวิธีการแก้ปัญหา แต่เป็นการส่งผ่านกลุ่มคำถามเหล่านี้เองไปยังกระบวนการวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ เพื่อให้เราได้เห็นว่าแนวทางที่เราให้ความเข้าใจปัญหาหนึ่งนั้นเป็นปัญหา/อุปสรรคต่อวิธีการแก้มันอย่างไรบ้าง” (หน้า 137)

ปรัชญายังคงเป็นที่ต้องการ (เหมือนเซเว่นๆ)

อะไรที่ทำให้ Zizek ประยุกต์ใช้ ‘ความตื่นตระหนก’ จากสถานการณ์การแพร่ระบาดครั้งนี้เป็นฐานในการสร้างการพยากรณ์เชิงปรัชญาของเขาพร้อม ๆ กับการขายความเป็นคอมมิวนิสต์ ‘โฉมใหม่’ ทั้ง ๆ ที่สิ่งที่จำเป็นที่สุดในตอนนั้นก็คือการออกไปช่วยผู้คนและชุมชนที่ได้รับผลกระทบ? หรือออกไปทำหน้าที่เป็น *อาสาสมัคร* ซึ่งเขาเองก็ให้ความสำคัญกับงานด้านนี้ด้วย ดังที่ เขาได้จำแนกประเภทกลุ่มคนทำงานออกเป็น *สามประเภท* ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มที่เป็น ‘นายจ้างตัวเอง’ และ ‘กลุ่มคนทำงานเพื่อหาผลประโยชน์ส่วนตัว’ ในประเทศตะวันตกที่พัฒนาแล้ว (เป็นกลุ่มที่ทำให้ศักยภาพสายงานของสมาชิกคนทำงานของประเทศโลกที่สามต้องอ่อนกำลังลง) และกลุ่มคนที่ทำงานเกี่ยวกับ ‘การให้ความใส่ใจมนุษย์’ ในทุกรูปแบบงาน ซึ่งนับวันก็มีแต่จะเพิ่มขึ้นในประเทศที่มีการแสวงหาผลประโยชน์เกิดขึ้นอย่างดาษดื่น ประเภทของคนทำงานแต่ละกลุ่มเหล่านี้ ส่อให้เห็นถึงนัยยะของประเภทแห่งความ ‘เหนื่อย’ และ ‘งานหนัก’ ที่มีลักษณะเฉพาะด้าน (Žižek 2020, หน้า 23) สำหรับ Zizek แล้ว กลุ่มคนที่ได้รับรายได้จากงานที่ต้องทำนอกบ้าน/ที่พัก ในโรงงานหรือสนาม ในร้านค้าขนาดใหญ่ ไล่ไปจนถึงโรงพยาบาลและขนส่งมวลชน เป็นกลุ่มคนที่ ‘เปราะบาง’ มากที่สุดในโลก และงานชนิดเดียวที่มอบประโยชน์ให้กับชุมชนได้ จะเป็นงานที่นำมาซึ่งความพึงพอใจที่แท้จริง ความเหน็ดเหนื่อย (จากความเสียดสี) ของผู้ทำงานเพื่อสังคม (โดยเฉพาะอาสาสมัคร) นั้นมันคุ้มค่า คำถามข้อนี้เป็นคำถามที่มีความสมเหตุสมผลภายในตัวและพอเข้าใจได้ว่าเป็นคำถามที่ท้าทายมาก คล้ายคลึงกับการโต้เถียงกันว่าด้วยเรื่องนโยบายสาธารณะ(สุข)ในตอนนั้นท่ามกลางที่รัฐบาลประจำชาติในหลายประเทศซึ่ง ‘ถั่งแตก’ อยู่กำลังให้ความพยายามตัดสินใจว่าการบริการสาธารณะประเภทไหนที่สามารถ ‘ชกใบเรือ’ และเผาผลาญพลังงานเพื่อให้ ‘เรือสำเนา’ ลำนี้ของรัฐนั้นแล่นต่อไปได้ และ ดังที่ใครอาจจะเคยคาดการณ์มาก่อนแล้วว่า การศึกษาและการวิจัยเชิงวิชาการนั้นตกเป็นเป้าการโจมตีและกำลังมองหาความหรรษา ซึ่งบางที่เราอาจจะไม่สามารถค้นพบมาได้ ยิ่งสาขาวิชาที่ลึกลับ แฉกเช่น สาขาปรัชญาด้วยแล้ว (ซึ่งนักวิชาการในสาขานี้ก็ถูกจัดให้อยู่ในประเภท ‘หอคอยงาช้าง’ มาสักพักใหญ่แล้ว) และนี่คือเหตุผลที่ทำให้เราถึงต้องการปรัชญามากกว่าเมื่อก่อน บนเงื่อนไขแห่งความเข้าใจกันดีถึงคำนิยามของคำว่า ‘ปรัชญา’ องค์กรความรู้ในสาขาปรัชญาไม่เหมือนกับองค์กรความรู้ในสาขาวิชาอื่น ๆ เพราะปรัชญาไม่ได้เน้นหนักไปที่การแก้ปัญหา แต่ที่จริงแล้ว มันอาจจะตรงกันข้ามเลยก็ได้ ดังนั้น แทนที่จะสรรหาคำตอบให้กับคำถามที่ว่า “เมื่อไหร่ที่ทุกสิ่งอย่างมันจะกลับมาเหมือนปกตินั้น?” เราควรที่จะตั้งคำถามต่อเกี่ยวกับอะไรคือความหมายของคำว่า “ปกติ” หรือ “ความปกติ” ได้ให้อะไรกับเรา? ใครได้ประโยชน์จากความปกติ? หรือแม้กระทั่ง “ทำไมเราถึงต้องการกลับไปยังสถานการณ์ที่เป็นปกติ?” ทั้งที่ทุกสิ่งทุกอย่างไม่เคยอยู่ในสภาพปกติมาตลอดการระบาดในครั้งนี้ นอกจากจะเป็นความหายนะที่จะทำให้สถานการณ์ที่เป็นอยู่ปัจจุบันต้องอ่อนแอ/อ่อนกำลังลงแล้ว มันยังบังคับให้เราต้องเผชิญหน้ากับ “สภาพปกติของความปกติ” และความเป็นไปได้ที่ “สิ่งผิดปกติหรือความแปลกประหลาด” จะนำมาซึ่งโอกาสและผลลัพธ์ที่ดีกว่าให้เราจริง ๆ เพื่อกลับไปยังจุดเริ่มต้นของเรา มันคงไม่เพียงพอที่จะตอบโต้ความตื่นตระหนกนั้นด้วยการรีบเร่งในการดับไฟ เรายังคงจำเป็นที่จะต้องถามต่อด้วยว่า ใครเป็นคนสูมไฟคนแรก

และเงื่อนไขด้านใดบ้าง (สังคม การเมือง เศรษฐกิจ และอุดมการณ์) ที่ช่วยให้มันประทุออกอย่างรุนแรง และเพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็ว ดังนั้น คำถามไม่ใช่ “เมื่อไหร่ทุกอย่างจะกลับไปเป็นปกติ?” แต่คำถามควรจะเป็น “ทำไมเราถึงต้องการให้ทุกอย่างกลับไปเป็นปกติเหมือนเดิม ทั้ง ๆ ที่ความเป็นจริงแล้วทุกอย่างอย่างไม่เคยเป็นปกติเลย?”

รับมือกับความเปราะบางและสร้างความรัก

ในภาคผนวก เขาได้อธิบาย/พูดถึงจดหมายทั้งสองฉบับที่ได้มาจากเพื่อน ฉบับแรกแนะนำให้เราทำตามในสิ่งที่สาวก้องได้สอนไว้ และ ‘พยายามคิดว่ามันเป็นสิ่งเดียวกันกับอาการ/โรคของคุณ โดยปราศจากความละเอียด ซึ่งหมายความว่า ให้ทักท้วง/ถือเอาอย่างจริงจังว่าพิธีกรรมทั้งหมด ระเบียบกฎเกณฑ์ และเหตุการณ์พลิกผันต่าง ๆ เป็นต้น เหล่านี้จะช่วยให้คุณสร้างสมดุลให้เกิดขึ้นกับชีวิตประจำวัน ทุกสิ่งทุกอย่างที่อาจจะ ‘ใช้ได้’ ได้ถูกอนุญาตแล้ว ถ้ามันช่วยให้เราหลีกเลี่ยงอาการจิตวิตก’ (Žižek 2020, หน้า 112) จดหมายฉบับที่สองได้อธิบายถึงทัศนคติว่าด้วยชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปแล้ว ความว่า “มันเป็นกรอบคิดเกี่ยวกับโลกที่ข้างในนั้นคุณมีพาร์ทเมนท์ มีสิ่งจำเป็นพื้นฐานเช่นอาหารและน้ำ ความรักต่อผู้อื่น และภาระงานชนิดที่สำคัญจริง ๆ ซึ่งต้องมีให้มากกว่าก่อน [กล่าวคือ] กรอบคิดที่ว่า คุณต้องการ ‘มากกว่านี้อีก’ นั้น ดูเหมือนว่าไม่มีจริงแล้วตอนนี้” (Žižek 2020, หน้า 113) โดยก่อนที่จะถึงภาคผนวกนั้น มีการกล่าวอ้างถึง ไม่มีปัจจัยไหนที่สามารถเบี่ยงเบนเราให้ห่างไกลความ ‘โลก’ และอำนาจ และหันหน้าเข้าหากันได้ ไม่แม้กระทั่งการแพร่ระบาดของเชื้อในระดับโลก แต่ก็มีความหวังอยู่ลิบ ๆ ว่า ในที่สุดแล้ว ในความเหงาความเดียวดายนั้น ก็มีความเป็นตัวตนที่อยู่ลึกที่สุด ณ ก้นบึ้ง ซึ่งถูกทำให้เจ็บปวดด้วยเสียงกระด้างของชีวิต ความเจ็บปวด/ความเดียวดาย อาจจะทำให้เราเรียนรู้ที่อยากหันหน้าเข้าหากันใกล้ชิดขึ้น และวิสัยทัศน์แห่งความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของ Žižek ก็เริ่มเห็นเป็นกลางได้

Žižek อ้างว่า การมองลึกลงไปยังสายตาของผู้อื่นนั้น สามารถที่จะนำมาซึ่งการสัมผัสที่ใกล้ชิด เราสามารถรักคนที่เราไม่เคยได้เข้าใกล้ อย่างลึกซึ้งและดีมด้า เราสามารถมองไปยังสายตาของคน ๆ หนึ่งอย่างแท้จริงและแบ่งปันช่วงเวลาแห่งการผันแปรของชีวิตใหม่ Žižek ได้ยกคำพูดของเฮเกล ความว่า “คนที่ถูกรัก ไม่ได้อยู่ตรงกันข้ามกับเรา เขาคือคนคนหนึ่งที่มีความเป็นเราเอง ดังนั้น เราจึงเห็นเราในตัวเขา แต่ต่อมาอีกครั้งหนึ่งที่ เขาไม่ใช่ ‘เรา’ อีกต่อไปแล้ว กล่าวคือ เขาคือบุคคลปริศนา เร้นลับ คือคนที่เราไม่สามารถคว้าให้ได้มา” (Žižek 2020, หน้า 2) ในระหว่างที่เราหลีกเลี่ยง/ทำตัวให้ไกลห่างคนอื่นนั้น เราสามารถที่จะเรียนรู้ (experience) พวกเขาได้จริง ๆ และยึดเอาความสำคัญของพวกเขามาเก็บไว้ภายในชีวิตเรา เขาเชื่อว่า การทำให้เนื้อหนังมังสาของมนุษย์ต้องห่างกันนั้น มันมีพลังอำนาจในการทำให้พันธนาการระหว่างเรากับมนุษยชาตินั้นแข็งแกร่งขึ้น ในขณะที่การรักษาระยะห่างนั้น อาจจะทำให้ ‘ความรู้สึกขอบคุณ’ อย่างลึกซึ้งต่อคนที่เรารักได้ ความรักเช่นนี้ สามารถเปลี่ยนสภาพความตรงกันข้ามเชิงสังคมให้เข้าไปสู่หัวอกของเพื่อน/คนรัก หรือได้เปิดเผย ‘ความรู้สึกรัก’ ที่เราไม่เคยได้แต่ต้อง โดยปราศจากการ ‘ร่วมรัก/สมสู่’ จริง ๆ เฉกเช่นที่ การ “ลือคดวาร์ช่วยให้ผู้คนมีความรัก” (Larbi, 2020)

คล้าย ๆ กับ เรื่องราวความรักระหว่าง Ryan Swain และ Crystal Barquinha ซึ่งจับกันผ่านวิดีโอ และต่อมา 3 เดือนหลังจากนั้น ทั้งคู่ก็เจอกัน “ตัวเป็น ๆ” จนในที่สุด Crystal ซึ่งมีอายุ 27 ปี ก็ได้ออกจากงาน และตัดสินใจเดินทางไกลกว่า 200 ไมล์ เพื่อใช้ชีวิตอยู่ด้วยกันกับ Ryan ซึ่งมีอายุ 30 ปี (Howard, 2020) ตัวอย่างเหล่านี้ทำให้ข้อกล่าวอ้างนี้ไม่ได้เป็นแค่ ‘ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันแบบผีนกลางวัน’ ดังที่ถูกนำเสนอผ่านภาพตัวแทนแห่งการชุมนุมประท้วงหลังการตายของ George Floyd

บทสรุป

แม้ว่าความเปื้อน่ายของ Zizek เอง จากการที่ต้องกักตัวอยู่บ้านเป็นเวลานาน ค่อย ๆ ถูกนำมาเปิดเผยทีละนิด ๆ แต่ความแน่วแนของเขาในการเคลื่อนไหวก็ยังคงลุ่มลึกและแสดงออกถึงการตกผลึกทางความคิดเชิงวิพากษ์ได้เป็นอย่างดีโดยไม่ต้องสงสัยเลย การที่หนังสือเล่มนี้ถูกเขียนขึ้นได้ทันท่วงทีและตีพิมพ์อย่างรวดเร็วเช่นนี้ เหตุผลมีเพียงเพื่อที่จะให้สาธารณชน ได้ทราบ/เข้าใจถึงข้อผูกมัดของปรัชญาที่มีต่อสภาวะการณ์ต่าง ๆ และความท้าทายและวิกฤติการณ์แห่งการเกิดโรคระบาดในครั้งนี้ แม้ว่าผู้เขียนไม่สามารถประเมินได้ว่าอิทธิพลของหนังสือเล่มนี้นั้นมีมากขนาดไหน หรืออาจจะไม่เลยในวงกว้าง แต่สิ่งที่ผู้เขียนรับรู้ได้ในฐานะเครื่องมือที่สำคัญในการค้นพบความจริงข้อนี้ก็คือว่า Zizek ได้แสดงให้เห็นว่าปรัชญาคือสิ่งเข้าถึงทุกคนได้ และสามารถนำเสนอแนวทาง (ซึ่งอาจจะไม่ใช่ทางหลัก) ความเป็นไปได้เพื่อแก้ปัญหาได้ และแม้ว่าทางเลือกอื่นอาจจะดีกว่า แต่ก็เชื่อว่าปรัชญาจะต้องถูกละทิ้งไป อย่างน้อย ๆ ก็ด้วยเหตุผลทาง ‘ความรู้สึก’ ในช่วงระยะเวลาแรก ๆ ของการเกิดโรคระบาด และผู้คนต่างต้องถูกบีบบังคับให้กักตัว ความตื่นตระหนกทำให้ผู้คน (โดยเฉพาะผู้เขียนเอง) ต้องหันไปให้ความสนใจไปบริโศก ‘ศาสตร์’ หรือสาขาวิชาเชิงวิทยาศาสตร์อนามัย (Health Science) อยู่สักพักใหญ่ แน่นนอนว่า การกระทำเช่นนั้นอาจจะเข้าขั้นพฤติกรรมของการเป็น ‘พลเมืองที่ดี’ แต่อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนเองยังไม่พึงพอใจจนรู้สึกได้กล่าวคือ ยังจำเป็นต้องมีอาการตื่นตระหนกอยู่ตลอดเวลาและยังต้องเพิ่มความถี่ในการ *นวมัย* ตัวเองมากขึ้นไปอีก ในแง่นี้ ศาสตร์แห่งปรัชญาที่เปรียบเสมือนกาแฟสด ซึ่งนอกจากจะมีคุณค่าทางโภชนาการมากกว่า *กาแฟเทียม* แล้ว (March, 2017) สำหรับผู้เขียนแล้ว ปรัชญายังมีความสามารถในการทำให้มีความรู้สึก *เขี้ยววนใจ* ที่ดีกว่า ผ่านตัวบทอักษรที่กำลังรอคอยใครสักคนมาลิ้มรสดีความ ทำให้เข้าใจได้ว่าแม้ว่าจะอยู่ในช่วงวิกฤติ การเสพติดบริโศกปรัชญาที่ใช้ว่าจะอันตรายหายไ

เอกสารอ้างอิง

สำนักข่าวอิสรา (2020, March 28). ศูนย์ข่าวภาคใต้, ไทม์ไลน์ชายชาวสุโงโกลกเหยื่อโควิด - เผยลูก 9 คนสุดลำบาก. Retrieved September 01, 2020, from <https://www.isranews.org/article/south-news/south-slide/86945-timeline.html>

Hull, G. (2020, March 23). Why We Are Not Bare Life: What's wrong with Agamben's Thoughts on Coronavirus. Retrieved September 02, 2020, from

- <https://www.newappsblog.com/2020/03/why-we-are-not-bare-life-whats-wrong-with-agambens-thoughts-on-coronavirus.html>
- Howard, H. (2020, July 22). Couple fell in love on a virtual dating show during lockdown and decided to move in together. Retrieved September 08, 2020, from <https://www.dailymail.co.uk/femail/article-8547891/Couple-fell-love-virtual-dating-lockdown-decided-together.html>
- Kestler-D'Amours, J. (2020, April 14). Coronavirus: NYC Muslims struggle to hold traditional burials. Retrieved September 02, 2020, from <https://www.aljazeera.com/news/2020/04/coronavirus-nyc-muslims-struggle-hold-traditional-burials-200414163419702.html>
- Kuss, D. J., Griffiths, M. D., & Pontes, H. M. (2017, June 20). (PDF) DSM-5 diagnosis of Internet Gaming Disorder: Some ... Retrieved September 5, 2020, from https://www.researchgate.net/publication/318040950_DSM-5_diagnosis_of_Internet_Gaming_Disorder_Some_ways_forward_in_overcoming_issues_and_concerns_in_the_gaming_studies_field
- Larbi, M. (2020, August 11). The rise of turbo relationships: How lockdown has helped people find love. Retrieved September 08, 2020, from <https://metro.co.uk/2020/08/11/lockdown-love-how-social-distancing-has-impacted-relationships-13109716/>
- Mack, E. (2016, August 17). Am I a convenience store addict? Digging deep to understand an obsession. Retrieved September 05, 2020, from <https://www.cnet.com/news/am-i-a-convenience-store-addict-digging-deep-to-understand-an-obsession/>
- Marsh, S. (2017, February 10). Instant coffee vs ground coffee: Which is healthier? Retrieved September 05, 2020, from <https://coach.nine.com.au/diet/instant-vs-ground-coffee-health-benefits/7fd0c0ca-f50d-4b4f-93c5-1d58c054a34a>
- Orecchio-Egresitz, H. (2020, March 10). A shortage of medical supplies and hospital beds in Italy is forcing doctors to choose which coronavirus patients to save - and they're said to be choosing the young. Retrieved September 02, 2020, from <https://www.businessinsider.com/italys-doctors-are-forced-to-prioritize-saving-the-young-2020-3>

- Parker, I. (2004). *Slavoj Žižek : a critical introduction (Modern European thinkers)*.
London: the European Union by Antony Rowe Ltd, Chippenham and Eastbourne,
England.
- Solley, R. (2017, April 04). Reason vs. Emotion. Retrieved September 05, 2020, from
<https://medium.com/@rsolley/reason-vs-emotion-cdd0b91e7b60>
- Wells, H. G. (2011). *The war of the worlds* [Planet PDF]. Planetpublish.
doi:http://www.planetpublish.com/wp-content/uploads/2011/11/The_War_of_the_Worlds_NT.pdf
- Žižek, Slavoj. 2006a. *The Parallax View*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Žižek, S. (2006). Philosophy, the “unknown knowns,” and the public use of reason.
Topoi, 25(1-2), 137-142. doi:10.1007/s11245-006-0021-2
- Žižek, S. (2020). *Pandemic!: COVID-19 shakes the world*. New York and London: OR Books.